

vydání toho, co mu pojišťovna vyplatila ve smyslu pojistné smlouvy. Jak ustanovení § 10 zákona o provozu silostrojů č. 162/1908 ř. z., tak i širší ustanovení § 127 zák. č. 501/1917 ř. z. poskytuje poškozené osobě třetí zákonné zástavní právo jen na náhradní pohledávce odpovědného pojistníka z jeho pojištění proti povinné odpovědnosti. Jsou to ustanovení výjimečná a nelze je proto rozšiřovati na pojistníkovy pohledávky z jiné, třeba náhradní pojistné smlouvy.

Čís. 16595.

Soukromí zaměstnanci (zák. č. 154/1934 Sb. z. a n.).

Zaměstnavatel není oprávněn sraziti soukromému zaměstnanci zcela nebo zčásti ze služebních platů to, co dostává zaměstnanec z důvodu veřejnoprávního pojištění.

§ 19 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n. je předpisem velícím, který nemůže býti smlouvou v neprospěch soukromých zaměstnanců změněn ani zrušen (§ 53 uved. zák.), a to ani služebním a disciplinárním řádem, vydaným podle § 69, odst. 4, zák. o soc. poj. Ústřední sociální pojišťovnou pro úředníky nemocenských pojišťoven.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1937, Rv I 2904/37.)

Žalovaná zaměstnavatelka Okresní nemocenská pojišťovna v Ú., u níž byl žalobce zaměstnán jako úředník, srazila podle § 20, odst. 2, písm. b), služebního a disciplinárního řádu za žalobcovy nemoci z jeho platu polovici nemocenského, t. j. denně 14 Kč, a to za dobu od 13. ledna 1935 do 6. února 1935 308 Kč, od 23. května 1935 do 13. června 1935 a ode dne 26. června 1935 do 7. srpna 1935 910 Kč. Dotčený předpis služebního a disciplinárního řádu, vydaného podle § 69, odst. 4, zák. o soc. poj., zní takto: »Nemůže-li zaměstnanec konati práce pro nemoc nebo úraz, který si nezpůsobil ani zúmyslně ani hrubou nedbalostí, podrží právo na plat až do šesti neděl. Tato lhůta se prodlužuje u zaměstnance, jehož pracovní poměr v pojišťovně v den onemocnění trval již nepřetržitě deset let, o 14 dnů a za každých následujících pak pět let o jeden týden. V této době zkracují se zaměstnancovy požitky o polovinu nemocenského, požívá-li ho.« Tvrdě, že uvedené zadržení části jeho platu odporuje § 19 zák. o soukr. zaměst. č. 154/1934 Sb. z. a n., domáhá se žalobce, aby žalovaná zaměstnavatelka byla odsouzena vrátiti mu neprávem sraženou částku 1.218 Kč. Žalovaná namítla, že uvedený § 20, odst. 2, b) služebního a disciplinárního řádu jest platný, ježto § 8, odst. 2, zák. o obch. pom. č. 20/1910 ř. z., jenž zakazoval započísti na peněžité požitky částky, které zaměstnanec bere z veřejnoprávního pojištění, byl zrušen § 55 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n., takže platí ustanovení § 1156, odst. 2, a) obč. zák., jenž takovouto srážku dovoluje. Žalobě vyhověly s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, n e j v ý š š í s o u d z t ě c h t o

d ů v o d ů :

Žalobce opřel žalobní žádost o to, že byl v době ode dne 16. ledna 1935 do 16. února 1935 a ode dne 23. května 1935 do 22. května 1936 nemocen a že žalovaná pojišťovna mu v měsících červnu a červenci srazila nemocenské v částkách 910 a 308 Kč z jeho platu, pročez se na ní domáhá zaplacení těchto srážek v úhrnné částce 1.218 Kč s příslušenstvím. Dovolání je tudíž v rozporu se spisy, tvrdí-li, že se žalobce domáhá zadržného nemocenského a nikoliv nedoplatků na platu. Nárok na plat je však soukromoprávní povahy a zaměstnanci mohou takové nedoplatky soudně vymáhati žalobou u pracovních soudů (§§ 1, 2 a) zákona č. 131/1931 Sb. z. a n.), anebo, nejsou-li zřízeny, u okresních soudů příslušných podle § 42 zák. č. 131/1931 Sb. z. a n.

Podle § 19 zákona č. 154/1934 Sb. z. a n. p o d r ž í zaměstnanec, nemoha konati práce pro nemoc nebo pro úraz, který si nezpůsobil ani úmyslně, ani hrubou nedbalostí, právo na plat po dobu uvedenou v prvním a druhém odstavci § 1 dotčeného zákona.

Zákon č. 154/1934 Sb. z. a n. nemá obdobné ustanovení, jaké měl zákon o obchodních pomocnících č. 20/1910 ř. z. v § 8, odst. 2, že totiž částky, které zaměstnanec po čas nemoci nebo úrazu dostává z veřejnoprávního pojištění, n e m o h o u m u b ý t i z a p o č t e n y na plat. Z toho však nelze vyvozovati, že ze zaměstnancova platu může zaměstnavatel srážeti částky, které obdrží zaměstnanec z veřejného pojištění. Správnosti tohoto názoru nasvědčují též materialie, neboť vysvětlivky ministerstva spravedlnosti k osnově zákona o soukromých zaměstnancích, č. j. 23.633/34-8, naznačují, že úmyslem odborné komise, která do svého elaborátu nepojala o dávkách veřejnoprávního pojištění žádné ustanovení, bylo odmítnouti řešení navrhované v některých starších osnovách a návrzích, jež dovoľovaly započtení aspoň určité části zaměstnavatelových příspěvků. Ve vysvětlivkách je tudíž vysloven názor, že není-li zaměstnavateli výslovně dovoleno, aby si z platu, který podle § 19 osnovy musí poskytovat zaměstnanci, něco srazil, nemůže si zaměstnavatel sraziti nic a že bude tedy třeba tuto otázku podle osnovy rozhodnouti zcela stejně jak podle dosavadního § 8, odst. 2, zák. o obchodních pomocnících. Také zpráva sociálně-politického výboru poslanecké sněmovny t. č. 2720 dotvrzuje, že na zásadě dosavadního zákona (č. 20/1910 ř. z.) nemělo býti nic změněno.

Přiznal-li zák. č. 154/1934 Sb. z. a n. zaměstnanci za určitých podmínek plat, na který by jinak bez zvláštních předpisů právo neměl, a nedovolil-li výslovně, aby si zaměstnavatel něco srazil z tohoto platu, byla tím otázka platu příslušícího zaměstnanci z oněch podmínek úplně upravena a není tu mezery, která by musela býti vyplněna podle § 54 č. 154/1934 Sb. z. a n. z podpůrných norem, zvláště z § 1156 a) obč. zák. a § 9 zák. č. 244/1922 Sb. z. a n.

Ustanovení § 19 zákona o soukromých zaměstnancích je velicím předpisem, který nemůže v neprospěch zaměstnanců býti smlouvou

změněn ani zrušen (§ 53 dotč. zák.). Nemá tudíž významu, že Ústřední sociální pojišťovna vydala za souhlasu organizací zaměstnanců služební a disciplinární řád, podle něhož si musí zaměstnanec za nemoci dáti započísti na plat polovici nemocenského, neboť smluvní ustanovení, příčící se velícím předpisům zákona, jsou neplatná a platí zaměstnancům příznivější ustanovení zákona (§ 56 zák. č. 154/1934 Sb. z. a n.).

Čís. 16596.

Těž veřejná obchodní společnost (čl. 85 a další obch. zák.) jest zásadně odpovědná za škodu způsobenou trestnými činy, jichž se dopustil jménem společnosti veřejný společník nebo úředník oprávněný za společnost jednati.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1937, Rv II 554/37.)

Žalobce, jenž byl od roku 1926 do roku 1932 zástupcem na provisi žalované veřejné obchodní společnosti K. a R. J. v B., se na žalované domáhá mimo jiné i zaplacení 200.000 Kč s přísl. z důvodu náhrady škody. Podle žalobcova přednesu učinila žalovaná zcela bezdůvodně proti žalobci u státního zastupitelství v P. trestní oznámení pro čtyřnásobnou zpronevěru a u četnictva v K. pro zpronevěru motocyklu, dále prý způsobila buď sama, nebo úmyslně trpěla, aby žalobce byl označen v souvislosti se žalovanou stranou veřejně v novinách »M.« za podvodníka. Na toto udání bylo proti žalobci zavedeno trestní řízení u okresního soudu v S., které se skončilo pravoplatným osvobozením žalobce rozsudkem ze dne 11. července 1934 a rozsudkem krajského soudu v L. ze dne 19. října 1934. Tím zničila žalovaná žalobci úplně jeho existenci, uškodila mu na pověsti a cti a zkazila mu úvěr. Domáhá se proto na žalované plného dostiučinění, a to za zničení existence po dobu 10 let žádá žalobce ročně 12.000 Kč, za pokažení úvěru, pověsti a cti požaduje pak žalobce immateriální škodu 80.000 Kč. Nižší soudy zamítly žalobu, odvolací soud z těchto důvodů: Nároku na náhradu škody 200.000 Kč s přísl. se žalobce domáhá proto, že mu žalovaná firma K. a R. J. v B. způsobila škodu tím, že na něho bezdůvodně učinila trestní oznámení pro čtyřnásobnou zpronevěru, pro zpronevěru motocyklu a dále, že buď sama způsobila, nebo úmyslně trpěla, aby žalobce byl označen v souvislosti s žalovanou v »M.« novinách, tedy veřejně za podvodníka. Tomu nároku nebylo právem vyhověno, neboť jde o nárok na náhradu škody ex delicto, žalovanou však je firma K. a R. J. v B., která je veřejnou společností a jež proto nemůže býti podmínkou trestného činu, nýbrž tím může býti jen osoba fysická.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu další jednání a nové rozhodnutí.